

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610 / 527 27991
Konu : Soru Önergesi (7/22397)

27.2.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.582538 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan Edirne Milletvekili Sayın Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU tarafından verilen 7/22397 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (2 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Edirne Milletvekili Sayın Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU' na ait 7/22397 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir.

1-7) Tarım ürünlerine ilişkin dahilde işleme izin belgesi (DİİB) başvuruları 4458 Sayılı Gümrük Kanunu, 2005/8391 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi (DİR) Kararı, İhracat: 2006/12 Sayılı DİR Tebliği ve İhracat: 2016/1 Sayılı Tarım Ürünlerine İlişkin DİR Genelgesi hükümleri çerçevesinde değerlendirmeye alınmaktadır. Dahilde İşleme Rejimi (DİR); serbest dolaşımda olmayan eşyanın, ülkemizde işlenmek üzere geçici olarak ithal edilmesine ve işleme faaliyeti sonrasında elde edilen işlem görmüş ürünün yeniden ihraç edilmesi esasına dayanan ekonomik etkili bir gümrük rejimidir.

DİR kapsamında gerçekleştirilecek ihracatlar aşağıda yer alan 2005/8391 sayılı Dahilde İşleme Kararı'nın 13'üncü maddesi hükmü kapsamında tanımlanmıştır:

“İhracatın gerçekleştirilmesi, dahilde işleme izin belgesinde/dahilde işleme izninde ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün, bu Karar ile ihracat rejimi ve gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihraç edilmesidir.”

Mezkur Kararın 23'üncü maddesi ile Dahilde İşleme Rejiminde Sağlanan Hakların Kötüye Kullanımı halinde tesis edilecek işlemler ise aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

“ ... Bakanlıkça yapılan inceleme, denetim ve soruşturma sonucunda, dahilde işleme rejimi uyarınca firmanın veya yan sanayicisinin stoklarında bulunması gereken ithal eşyasının işlem görmüş ürün veya ithal edildiği şekliyle stoklarında bulunmadığının tespit edilmesi durumunda stokta bulunmayan eşya ile ilgili olarak 22'nci madde hükümleri uygulanır ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır...”

Bu çerçevede, yukarıda maruz mevzuat hükümlerine uymayanlar hakkında aşağıda yer alan mezkur Kararın 22'nci maddesinin;

“Dahilde işleme tedbirlerini, dahilde işleme rejimi ve belgede/izinde belirtilen esas ve şartlara uygun olarak yerine getirmeyenlerden; ... İthal tarihi itibarıyla 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Ayrıca, ithal edilen ve süresi içerisinde ihracatı gerçekleştirilmeyen eşya için 4458 sayılı Gümrük Kanununun 238'inci maddesi hükmü çerçevesinde müeyyide uygulanır.”

hükümleri kapsamında müeyyide öngörülmekte olup 4458 sayılı Gümrük Kanununun 238'inci maddesi

“...dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar için gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında para cezası verilir. Ancak, dâhilde işleme rejimi kapsamı ithal eşyasının, işleme faaliyetindeki hali veya işlem görmüş ürün hali de dahil olmak üzere rejim çerçevesinde izin verilen yerlerde tespiti halinde, ithal eşyasının gümrük vergileri tutarının iki katı oranında para cezası verilir...”

hükümleri çerçevesinde yurt dışı edilmeyen ürün için ağır müeyyideler uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, 2005/8391 sayılı Dahilde İşleme Kararı'nın "Denetim" başlıklı 24'üncü maddesi ise; "Tüm kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar, dahilde işleme tedbirlerini, dahilde işleme rejimi ve belgede/izinde belirtilen esas ve şartlara uygun olarak tatbik ederler. Bakanlık, bu Kararda belirtilen tedbirlerin uygulanmasına ilişkin her türlü denetimi ve düzenlemeyi yapabilir, ilgili firma, kamu kurum ve kuruluşları ile bankalardan bilgi ve belge isteyebilir ve gerekli önlemleri alabilir." hükümlerini havi olup Bakanlığımız denetim birimlerince DİİB'lere yönelik olarak inceleme, denetim ve soruşturma raporları tanzim edilmektedir. Bunun yanında, tespit edilen veya şikâyet, ihbar yoluyla Bakanlığımıza varid olan mevzuat hilafına tutum, davranış veya işlemler, Bakanlığımız denetim birimlerine intikal ettirilerek, ilgili inceleme ve soruşturma sonrasında mevzuat hükümlerine aykırı işlem yaptığı tespit edilenler hakkında yukarıda maruz mevzuatta öngörülen müeyyideler uygulanmaktadır.

Bunun yanında, tarım ürünleri piyasa dinamikleri ve dış ticaret politikaları göz önünde bulundurularak DİİB'lere derç edilen özel şartların öngördüğü ithalat-ihracata ilişkin sınırlamalara ve analiz işlemlerine dair hususlara firmalarca riayet edilmesi ile ilgili olarak gümrük idareleri tarafından hassasiyetle kontroller yapılmaktadır. Bunun yanında, DİİB'ler belge kapatma işlemleri esnasında detaylı incelemelere tabi tutularak, taahhüt gerçekleştirmelerinde eksiklik olduğu anlaşılan veya analiz/ekspertiz raporları ile belgede beyan edilen verilerin fiziki gerçekleştirmelerle uyumsuzluğu tespit edilen belgelere yine yukarıda maruz mevzuatta öngörülen müeyyideler uygulanmaktadır.

Bununla birlikte soru önergesi tarihi itibarıyla, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 238'inci maddesinde; dahilde işleme rejimi (DİR), gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali hâlinde uygulanacak cezalara yer verilmiş olup söz konusu madde kapsamında 43.796 firma ve şahıs adına toplam 80.040 adet ceza kararı düzenlenmiştir.

Öte yandan, DİR kapsamında ulusal veya uluslararası kuruluşlara yapılan ihracatlara ilişkin bilgiler kuruluşa özel gizli nitelikte veri olması nedeniyle paylaşılamamaktadır.

Ayrıca, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumuna verildiğinden soru önergesine konu dış ticaret verilerine adı geçen kurumun internet sitesinden ulaşılabilir.